

שגיאות

מאת: יאנוש קורצ'אק, כתבים א', עמ' 134-133
בתרגומו אורי אורלב

יליאן קורצ'אק
اسرائيل تفرأ كورتشاك

יש שגיאות שתמיד תשגה, כי אתה אדם, לא מכונה.

עצוב, לאה, סובל, ממרמר, אתה מגלה בילד את אותו קרהאפי העושה את המבגרים לרעים ומזיקים: זיוף, התחשבות קרה, התנשאות מלעגת, תחבולה קטנונית, חמדנות דורסנית – האם אינך נוהג באופן נמחר מדי?

החשבון לא מתישב לי. כל רגע נכס ילד אחר, אף-עלפי שהפניסה למשרד אסורה על הילדים במדה זו או אחרת. אחרון נכנס ילד עם צרור פרחים ביד – מתנה בשבילי. את הצרור אני זורק בעד החלון הפתוח, ואותו או חזו באזנו ומוציא את מאחורי הדלת.

לשם מה להרבות בדוגמאות של מעשים אנוליים ונסיים...

אבל הילד יסלח. יעלב, יתפעס – ישקול – ותכופות יתלה, מתוך אמון, את האשמה בעצמו. – מספר לילדים רגישים ימנעו מלהפגש אתה כשאתה זעוף או עסוק. – יסלחו אם אהדתך דועה להם. זאת לא איזו אינטואיציה שלמעלה מדרך הטבע, אם הילד יודע מי אוהב אותו; זאת ערנות של הנפש התלויה בך, המכרחה להפיר אותך לפניו לפני. שהרי הצלחתה נתונה בידך. בדומה לך, מתבונן פקיד עבד במנהלו ומרהר בו ארכות, עד אשר יכיר לדעת את כל הרגליו, נטיותיו, מצבי רוחו, זיע שפתיו, תנועות ידו, ברק עיניו – וידע מתי לבקש העלאה במשכרת או חפשה, מחכה לעתים בסבלנות שבעות ארכים לרגע המתאים. – תנו להם לעמוד ברשות עצמם ויאבדו את חוש ההתבוננות הזה.

הילד יסלח על פגיעה בטעם הטוב, על איצדק, אבל לא יתקשר אל מחנה נוקדן או עריץ יובשני. וכל דבר זיוף ידחה באירצון ממנו והלאה, או ישים ללעג.

***

לא תצליח להימנע משגיאות שמקורן בשגרת מלים נדושות, מעשים מקבילים על הכל, חס מרגל אף לילדים כאל צורים פחותי-ערף, חסרי אחריות, משעשעים בהעדר הנסיון התמים שלהם.

תתיחס בזלזול, בלצון, בפטרונות אל דאגותיהם, בקשותיהם ושאלותיהם – ותמיד תפגע באחד מהם, תכאיב.

זכותו של הילד לדרש חס של כבוד אל עצבותו, גם אם סבתה חלוק-אבן שאבד; אל משאלתו, גם אם זה טיול בלי מעיל כפאשר קר בחוץ; אל קשיתו, גם אם היא חסרת-שחר לכאורה. אתה אינך משתף עצמך באבדה; ב"איראפשר" קצר דוחה את הבקשה; ב"טפשוו שפמותך" מבטל ספקות.

האם ידוע לך מדוע הנער בקש לקחת שכמיה ביום שרבי? – כי יש לו טלאי מלער על ברגו הגרב, ובגו פגש נערה שהוא אוהב...

אין לך זמן, אינך יכול לעמוד בליהרף על המשמר, לחכך בדעתך ולמצא את הנמוקים הסמויים של משאלה חסרת-שחר בעליל, לחדר לנבכי הגיונו של הילד, לדמיונו, לחפשויו אחר האמת – לרדת לסוף שאיפותיו ונטיותיו.

אתה תשגה את השגיאות, כי רק מי שאינו עושה כלום, אינו שוגה לעולם.

